Nro. II.

GAZETA LWOWSKA.

w Piatek dnia 7. Lutego 1812.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa d. 7. Lutego. — Podług czynionych tutay codziennie w upłynionym miemiesiącu Styczniu r. b. meteorologicznych dostrzeżeń, była naywiększa wysokość merkuryuszu w Barometrze d. 26go o 10 godzinie w nocy = 28″, 6‴, 9: Naymnieysza zaś wysokość d. 12go o 2 godzinie po południu, = 27″, 8″, 7. zatém naywiększa odmiana Barometru, czyniła 10 linii 2 punkta. Srednia wysokość merkuryuszu z całego miesiąca wynosi 28″, 1‴, 0,5: . . Naywiększe ciepło było d. 7go o 2giey godzinie po południu + 3, 3. Naywieksze zimno było d. 20go o godzinie 9tey 30tu minutach w nocy — 16, 5. lecz tak krótko trwało, że Ciepłomierz Reaumura o 11 godzinie znowu iuż — 12° pokazywał. Naywiększa różnica temperatury wynosi więc 19, 8, stopni Reaumura. Srednia temperatury z całego miesiąca iest — 7, 3°. Jednego dnia pokazywał Ciepłomierz zawsze wyżey, a przez 27 dni zawsze niżey punktu mrozu; przez trzy dni były na przemiany mróz i wilgoć. Panuiący wiatr był Zachodni, a to 25 razy podczas 93 dostrzeżeń; po nim zaś Po. W. W. to iest 24 razy podczas powyższych dostrzeżeń. Podług 124 dostrzeżeń, wiał wiatr 94 razy bardzo słabo, 26 razy srednie, a 4 razy mocno. Dni całkiem pogodnych było 6; częścią pochmurnych 17; całkiem pochmurnych 8. Mgła była przez dni 16; śnieg padał przez dni 17, a dészcz przez 2 dni.

Z Wiédnia d. 29. Stycznia. — N. Pan raczył tuteyszego magistratualnego Radce Pana Wicentego Weiner, z względu na iego dowiedzioną zdolność i moralność, wynieść na urzad Vice-Burmistrza przy kryminalnym Senacie tuteyszego Magistratu.

Jeden przyiaciel ludzkości, który swoiego nie wymienił imienia, złożył w kancellaryi tuteyszego domu Podrzutków summę 1000 Z. R. w W. W. z tém życzeniem, ażeby między tych navuboższych ludzi była rozdaną, którzy podrzutków u siebie w domu maią na wychowaniu.

Od kilku dni spadł tu i w okolicach przy średniém zimnie śnieg tak nadzwyczaynie wielki, że wszędzie przechód i przeiazd bardzo iest trudny.

Wiadomości zagraniczne.

Xiestwo Warszawskie.

Prawa Seymowe.

Ukończenie opłaty Stęplowey.

§. 21. Postanowienia o karach. Ktoby zaniedbał użyć papieru steplowego w cenie prawém ninieyszém przepisaney, do pism, aktów i t. p. innych czynności, do których go użyć należało, ten natychmiast pociągniony do użycia przynależnego papieru stęplowego, podpadać będzie prócz tego ieszcze opłacie stepla kar. Kary będą wymierzane w taki sposób: ieżeli kontrawencyia wynosi od 10 groszy do 3 zł. opłata za stępel kar będzie ceny zł. 6. Jeżeli kontrawencyia wynosi zł. 3 lub więcey, wtedy stępel kar w dwóynasób ceny stępla iakiego kontrawenient użyć zaniedbał, opłaconym będzie. Każda Władza publiczna, Sądowa lub Administracyina, każdy Urzędnik lub Officialista Rządowy, dostrzegać będzie kontrawencyi w opłatach steplowych, dostrzeżone lub doniesione karać mocą urzędu swego powinien, nie zaniedbuiąc ściąganie włożoney na kon-

trawenienta kary; a gdyby przepuszczono bezkarnie kontrawencyią, znaglonym będzie ten, kto temu winien, do zastąpienia szkody Skarbowey z własnego maiątku; za pierwsze takowe uchybienie zapłaci nad to karę zł. 150, za drugie zł. 300, a za trzecie uchybienie oddalonym bedzie od urzędu lub funkcyi. W sądach Prokuratorowie i Pisarze, a po Władzach Departamentowych, Powiatowych, Administracyinych, *respective* Sekretarze Jeneralni Prefektur, Sekretarze Powiatowi i Dziennikarze, Sekretarze w Prefekturach, szczególnie obowiązani są pilnować kontrawencyi stęplowych. Stępel kar sprzedawany będzie wszelkim Władzom Sądowym i Administracyinym za połowę ceny na nim wybitey; opłacanym zaś będzie w pełney cenie przez tych, którzy do opłaty onego za karę pociągnieni zostaną. Do opłaty kar stęplowych pociągnionym będzię ten, kto posiada lub okazuie akt, dokument, lub pismo opłacie stępla podlegaiące, a stęplem ceny przyzwoitey nie opatrzone. Wolno iest iednak temu, kto ukaranym został, brać swóy regres do właściwego kontrawenienta. Można od decyzyi rozciągaiącey kary za kontrawencyią stęplową rekursować do decyzyi Władzy Departamentowey Skarbowey, ieżeli kara przenosi *zł. 30 inclusive*; decyzyie w przedmiotach kar stęplowych 30 zł. nieprzenoszących, wydawane będą ostatecznie i są niewzruszone. Uchylenie kary steplowey, nastąpione z przyczyn prawnych, pociąga za sobą i umorzenie tey połowy kary, która dla Władz Sądowych i Administracyinych iest wyznaczona. Kiedy Władza iakowa publiczna, lub Urzędnik, albo Officyialista Rządowy, sam *in officio* popełni kontrawencyią, tedy rozciąganie kar stęplowych należy do tey wyższey Władzy, pod którą tamten lub tamta zostaie. Żadna czynność Sądowa lub Administracyina tamowaną nie będzie, pod zarzutem, że kary steplowe nie są zapłacone, lub nie są ściągnione od kontrawenienta. Kart zagranicznych sprowadzać do kraiu niewolno, tudzież niewolno używać kart niestęplowanych, a to pod karą konfiskaty i zapłacenia po zł. 20 za każdą taliią. Ktoby stępel na papierze, kartach do gry, lub kalendarzach fałszował, karom takim iak za fałszowanie monet podpada. Prokuratorowie i Sądy Pokoiu, którzyby nie pilnowali, aby partycypacyia w spadkach póty nie była dozwoloną, aż należytość stęplowa od sukcessyi będzie zabezpieczona, znagleni będą do zastąpienia z własnych maiątków straty, iakieby Skarb z ich przyczyny mógł ponieść, i od urzędów lub funkcyi oddaleni zostaną. Urzędnik lub Officyialista, któryby wydał lub poświadczył nierzetelne zaświadczenie ubóstwa, w celu uzyskania uwolnienia od opłaty stęplowey, wynagrodzić winien będzie z maiątku swego szkodę Skarbowi ztąd wyrządzoną, i zapłacić nadto za karę zł. 100, a za powtórnem wykroczeniem urząd swóy utraci. Ktoby używał lub sprzedawał kalendarze bez stępla kraiowego, zapłaci za karę od każdego kalendarza, stęplem kraiowym nieopatrzonego po zł. 12; bez dozwolenia od Rządu niewolno nikomu sprzedawać papieru stęplowanego, a to pod karą konfiskaty. §. 22. Przepisy ogólne. Każdy Akt, dzieło lub czynność bez różnicy, do iakiey podług powyższych przepisów użytym bydź winien papier stęplowany, pisaną będzie na właściwym sobie papierze stęplowanym. Jeżeli wtenczas, kiedy akt, dzieło, lub inna iakowa czynność przedsiębraną będzie, papieru stęplowego takiey ceny, iakiey żąda strona, w mieyscu dostać nie można, wtedy potrzebuiący papieru żądać ma na to zaświadczenia od władzy mieyscowey, a w takim przypadku wolno mu będzie użyć tymczasowo papieru niestęplowanego, ale nayp późniey w dni 30 od daty Aktu lub dzieła dołączonym bydź ma do niego przyzwoitey ceny papier stęplowany, na którym Dystrybutor stęplowy zapisać ma kassacyią, treść pisma, do którego stępel kassuie się, datę skassowania, nazwisko osoby papier opłacaiącey, i podpisze się na to własnorecznie. Nie wolno pisać na herbach stępla, ani na inny iakikolwiek sposób onych zamazywać, tudzież niewolno odmieniać formę arkuszy stęplowych. — Papiery stęplowe, których herby są zapisane lub zatarte, albo arkusze nie w swoim całkowitym formacie użyte, nie będą za ważne przyięte. Wolno iest na przypadek, gdyby ceny papieru stosowney do obiektu nie można było dostać w iednym Arkuszu, użyć wtenczas dwóch lub więcey aukuszy końcem złożenia takiey ceny, iaka potrzebna będzie; ale w takim razie na każdym z nich dystrybutor lub officyialista Rządowy byle który zapisać ma, do iakiego Aktu, kiedy i przez kogo arkusze stępla były użyte. Każdy z gatunków papieru stęplowego ninieyszém prawem uchwalonych,

powinien bydź używany podług swego właściwego przeznaczenia, a to pod karą nieważności niewłaściwie użytego stępla. Jeżeliby komu prywatnemu papier stęplowany wyższey ceny nad 10 groszy przypadkiem zepsuł się tak daleko, żeby nie można było na nim pisać, a to zepsucie nie zostawiało żadnego podeyrzenia o prawdziwości stępla, wtedy za dyspozycyią władzy Skarbowey *respective* Departamentu, papier stęplowany zepsuty na inny takieyże samey wartości co zepsuty arkusz zamienionym bydź może w składzie głównym stęplowym Departamentowym, za opłaceniem dziesięciu groszy za każdy zamieniaiący się arkusz. §. 23. Przepisy przemiiaiące. Do wszelkich wyroków Sądowych pisanych po dniu 1 Czerwca 1812go w sprawach, do których zrobionym był przed tymże terminem wpis za opłatę stępla podług uchwały posiedzenia Seymowego dnia 24 Marca 1809 roku uchwaloney, używanym będzie stępel takiey ceny, iaka iest przepisaną przez tęż ustawę.

Podatek Ofiary z Dóbr Ziemiańskich.

Art. I. Od dnia 1 Czerwca 1812 będzie wybieranym do Skarbu w Xięstwie Warszawskiém podatek zwany Ofiary dwudziestu czterech od sta dochodu z Dóbr Ziemiańskich, tudzież z wszelkich osiadłości i użytków, bądź prawem 1789 roku od płacenia ofiary wyłączonych, bądź po tymże prawie aż do ostatniego Grudnia 1806 roku przybyłych, uchwałą ostatniego posiedzenia Seymowego dnia 24 Marca 1809 roku pod tytułem: „Powiększenie ofiary na Woysko” do płacenia podatku w proporcyią innych ziemiańskich własności pociągnionych, i w teyże uchwale wyszczególnionych. Art. II. Podatek przez ostatnie posiedzenie Seymowe prawem 24 Marca 1809 r. pod tytułem: „Powiększenie ofiary na Woysko” z wszelkich ziemiańskich posiadłości dziedzicznych i Dóbr duchownych w summie cztery miliony dwakroć stotysięcy złotych uchwalony, i późniey na nowo przyłączone Departamenta w dodaney proporcyi rozciągniony, do d. 1 Czerwca 1812 r. do Skarbu wybieranym będzie, a od tegoż dnia, na przyszłość ustanie. Art. III. Podatek dwudziestu czterech od sta Artykułem pierwszym ninieyszego prawa oznaczony, opłacany będzie dwoma półrocznemi ratami w miesiącach Czerwcu i Styczniu; że zaś pierwsza Czerwcowa rata w roku 1812 będzie tym sposobem zbliżoną o trzy miesiące, gdyż podług teraźnieyszych terminów w miesiącu Wrześniu przypaśćby miała, przeto w tey pierwszey Czerwcowey racie kontrybuenci nie półroczny, lecz tylko trzymiesięczny złożą podatek.

Zachowanie Podatków Dawnych.

Na daley zachowane i wybierane bydź maią, tak iak były przed przeszłém posiedzeniem Seymowém, podatki dawne następuiące: 1. Ofiara z Dóbr Duchownych. 2. Łanowe. 3. Subsidium Charitativum 4. Kanon z Młynów. 5. Procenta Administracyine i Kompetencyie z dóbr darowanych przez Króla Pruskiego. 6. Kwarciane. 7. *Dimidiæ, tertiæ, quartæ,* z dóbr narodowych, będących w dożywotniém posiadaniu uprzywileiowanych possesorów w części kraiu przez traktat Wiedeński przyłączoney, aż do urządzenia tychże dóbr w przeciągu roku 1812, tak iak dobra teyże natury są w sześciu dawnych Departamentach urządzone. 8. Dochodu z ceł, z zachowaniem w ich dalszém urządzeniu ciągłey baczności na wzrost handlu i przemysłu kraiowego. 9. Od rzezi po wsiach. 10. Pobor od rzezi mięsa koszernego, nie podług rozkładu na familiie, lecz w miarę konsumpcyi.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Gdańsk.

Jeden Muzykant nazwiskiem Henning, z pułku Warszawskiego w Gdańsku na załodze stoiącego, zabił dnia 29. Grudnia 13to letniego Żyda. Pod pozorem zmieniania pieniądzy u niego, zaprowadził go do iedney od ległey izby w koszarach. Pchnąwszy go tam kilka razy puginałem, przez krzyk umieraiącego i hałas, który ku niemu zbliżać zdawał się, był przymuszonym do ucieczki. Lecz właśni iego koledzy rozgniewani tak obrzydłą zbrodnią żywo go ścigali, wkrótce zbrodniarza znaleźli i pod tuteyszy sąd woyskowy oddali. Został ón na śmierć skazany, którą poniósł dnia 2 Stycznia w obecności całey z 24000 ludzi składaiącey się załogi.

Francya.

Z Paryża d. 16. Stycznia. — Wyrok Ce-

sarski pod d. 28. Grudnia wydany, rozciąga na siedm Departamentów hollenderskich rozporządzenia wyroków pod d. 4. Lipca i 30. Września uchwalonych, względem obowiązku podania francuzkiego tłumaczenia tych aktów, które w ięzyku kraiowym do wpisania oddawane zostaią.

Z Aachen d. 10. *Stycznia.* — W nocy z d. 7. na 8. Stycznia b. r. została poczta z Bruxelii do Lüttichu wyprawiona, koło Orey zrabowana; zabrano iéy nayWiększą część listów do Lüttich, Tongern, Mastricht, Masseyk i tameczney okolicy przeznaczonych.

Królestwo Neapolitańskie.

Podług listów z Sycylii, w Neapolu odebranych, Lord Bentink przybył nakoniec do Palermo. Spodziéwano go się wkrótce w Messynie. — Dnia 17. Grudnia panowała gwałtowna burza przy brzegach Królestwa Neapolitańskiego. Siedm okrętów naładowanych zbożem, zatonęło w portach Barletta i Bisceglie; inne zostały mocno uszkodzone. Zdawało się także, iak gdyby angielskie okręty woienne albo kapry stały się łupem bałwanów; ponieważ morze wyrzucało w następuiących dniach wiele szczątków okrętowych, masztów i t. d. — W przeciągu dwóch dni wyszło pod żagle z Otranto pięciu gońców Cesarskich, z pieniędzmi do Korfu przeznaczonych.

Dnia 21. Grudnia zawinął do portu w Otranto, konwoy, składaiący się z okrętów francuzkich i włoskich.

Sycylia.

Dnia 10. Grudnia, (mówi Gazeta Genueńska) przybył Lord Bentink do Palermo. Miał natychmiast z Królem rozmowę, w skutku którey dnia następuiącego objął dowodztwo nad morską i lądową siłą Sycyliyską. Dwie odezwy, iedna od Króla, druga od Ministra Angielskiego obwieściły, że przedsięwzięte środki są rezultatem konwencyi zawartéy między obadwoma dworami. W cywilnych i administracyinych wydziałach, żadne dotąd nie nastąpiły odmiany. Przeciwnie twierdzą, iż różne osoby aresztowano.

Hiszpania.

Monitor Paryzki, nie czyni iuż od dawnego czasu żadnéy wzmianki o toku interessów w Hiszpanii.

Mówią (wyraża dziennik angielski Alfred pod d. 1. Stycznia) że Ministrowie nie chcą dawać naprzód pieniędzy Rejencyi hiszpańskiéy w Kadyxie; druga bardzo ważna rzecz iest ta, że woyska hiszpańskie w Kadyxie równie tak są ze wszystkich potrzeb ogołocone, iak woyska w Gallicyi. Interessa hiszpańskie dotychczas ieszcze nieprzeyrzana pokrywa zasłona. Powszechnie dotąd mniemano, że Ameryka obficie Kadyx w żywność opatrywała; lecz zdaie się, iż racye hispańskich żołnierzów i maytków w Kadyxie, w ostatnich miesiącach bardzo były niedostarczaiące. Mimo niezmiernych summ, które w interessach hiszpańskich zostały wydane, cierpi woysko we wszystkiém niedostatek, a Rząd wcale nie ma pieniędzy. W celu nabycia funduszu potrzebnego do postawienia woyska hiszpańskiego na należytym stopniu, chciała Regencya zrobić pożyczkę na 40 milionów realów, i prosiła Anglię, ażeby za zapłacenie tychże zaręczyła. Gdyby to prawdą było, daliby Hiszpanie przez to niekoniecznie przychylny dowód miłości ku swoiéy oyczyznie, żadaiąc bezpieczeństwa na zapłacenie tey summy, która na ich obronę byłaby użytą.

Podług listów prywatnych, wynosi liczba Guerillów (kup zbroynych). ktorzy teraz w roznaitych częściach Hiszpanii działaią, 20000 ludzi. Na ludność 8 milionów ludzi wynoszącą, nie iest to bardzo wiele.

Nie podpada więcey żadnéy wątpliwości, że rozchodząca się wieść o pokazaniu się Francuzów w okolicy Gibraltaru, iest prawdziwą. Zdaie się, że w St. Roch znaczną zebrali potęgę.

Ziednoczone Stany Ameryki północnéy.

W Bostonie zabrano nie dawno bardzo wiele angielskich towarów.

Dnia 29. Listopada podano Kongressowi rapport wydziału interessów zagranicznych. Wydział przedstawia: ażeby 1. Uzupełnić natychmiast etat woyska, stosownie do praw w tey mierze będących. 2. Zaciągnąć natychmiast 10000 ludzi więcey

na 3 lata. 3. Nadadź Prezydentowi pełnomocnictwo przyimowania w służbę wszystkich ochotników aż do 50000 ludzi, w celu użycia ich w razie potrzeby. 4. Nadadź Prezydentowi pełnomocnictwo do użycia milicyi, ile razy będzie widział tego potrzebę. 5. Uzbroić niezwłocznie wszystkie rządowe okręty, które dotąd do służby nie były użyte. 6. Pozwolić właścicielóm kupieckich okrętów amerykańskich, ażeby ie dla własnéy obrony należycie uzbroili.

Mianowanie P. Munroe Sekretarzem Stanu, iednomyślnie od Senatu Stanów ziednoczonych potwierdzone zostało.

Przełożono Kongresowi Bill względem odwołania aktów zakazuiących przywóz towarów i produktów, który większością głosów 60 naprzeciw 40 został odrzuconym. Wszelka nadzieia przyiacielskiéy ugody, do któréy Ameryka miała podadź rękę, zniknęła. Wnosić można z tego wszystkiego, że Rząd amerykański ciężką walkę przewiduie.

Dług kraiowy ziednoczonych Stanów Ameryki północnéy, który d. 1go Kwietnia 1801, 79,926999 Dollarów wynosił, zmnieyszony będzie dnia 1go Stycznia 1812 przez cząstkową wypłatę kapitału, na 33,900189 Dollarów; ieżeli do tego ieszcze 11,250000 Dollarów za dług Louisiany dodamy, summa ogółowa długu kraiowego 45, 154, 189 Dollarów wynosić będzie. Prowizye, które w roku 1801, 4,180463 wynosiły, uczynią na rok 1812 tylko 2,222481 Dollarów. To zmnieyszenie prawie o 2000000 Dollarów płacić się maiących prowizyi, trzeba za istotne pomnożenie dochodów do rozrządzenia pozostaiących się, uważać.

Ludność Stanów Kentucky i Ohio tak się pomnożyła, że piérwszy na przyszłość 10, a ostatnii 6 Deputowanych na Kongress posełać musi.

Potawatemi, pokolenie narodu indyiskiego i inne pokolenia, zostały (podług doniesienia dziennika Aurora) przez tak zwanego Proroka do rokoszu pobudzone. Odważył ón się stoczyć bitwę z woyskiem amerykańskiém pod dowodztwem Gubernatora Harrisan zostaiącém, i został na głowę pobitym.

Wielka Brytania.

Z Londynu d. 27. Grudnia. — Miasto Greenwich zostało podczas nabożeństwa wdzień Bożego Narodzenia wielkim przerażone strachem. Gdy Xiądz odprawiał litanią, a cały lud odpowiadał: Panie, zmiłuy się nad nami! odezwały się bębny; Pedel wystąpił na środek Kościoła i wezwał imieniem dowodzcy wszystkich ochotników Tamizy, ażeby pod bronią stanęli i na swoie udali się stanowiska. Wszyscy się potrwożyli, bo rozumieli, że Francuzi wylądowali, albo rozbóynicy miasto rabuią; słuchacze cisnęli się z kościoła, przyczém wielu we drzwiach uszkodzonych zostało. Nakoniec pokazało się, iż cały ten rozruch powstał przez zgraię piianych Irlandczyków, którzy się między sobą bili i z każdym przechodzącym kłutnią wszczynali. Zaaresztowano z nich koło pietnastu i zaprowadzono na okręt; reszta się rozeszła.

Dnia 4. Stycznia. Pozawczoray pracował Xiaże Yorck wódz naczelny, z Xięciem Rejentem; po południu Margrabia Wellesley miał długą audyencyę u Jego Królewicowskiéy Mości. Wczoray po południu od 3 do 6 godziny była rada gabinetowa w biórze interessów zagranicznych. Przyszłego Poniedziałku daie Kanclerz Skarbu obiad dla swoich przyiacioł; na końcu iego będzie przytomnym czytana mowa, którą zostanie zagaione posiedzenie Parlamentu, maiące się rozpocząć dnia nastepuiącego. Iuż wielu nayznakomitszych członków obydwóch izb parlamentowych przybyło do Londynu. Xiaże Rejent wielce poważa Foxistów; lecz iak długo choroba Króla trwać będzie, nie żaydzie pewnie żadna odmiana w Ministeryum. — P. Evan Nepean mianowany został Wielkorządzcą w Bombay na mieysce P. Duncan. — Stary i wielki dóm bankowy PP. Boldero, Lushington i kompanii, na ulicy Cornhill, przestał wypłacać d. 2. Stycznia i wielkie przez to w mieście sprawił pomieszanie. Summę bankructwa nie można ieszcze oznaczyć dokładnie; lecz zaufanie, które ten dóm posiadał było tak wielkie, iż ieszcze w wieczor przed bankructwem ieden dóm handlowy złożył w nim 15000, a drugi 5000 funt sterl. Dóm ten zostawał także w ważnych związkach z 12 lub 13 bankierami prowincyalnemi. Przyczynę upadku iego rozmaicie opowiadaią. Fundusze publiczne mało iednak przez to ucierpiały. — Kurs miedzy Londynem i północą Europy, podniosł się wczoray nagle z korzyścią Anglii

na 10 od sta. Słychać, iż pocztą A n h o l t s k ą przybyły liczne i znaczne summ y z Rossyi. To dowodzi, iak ważnym iest nasz handel z Rossyą.

Dnia 7. Stycznia. Lekarzom Króla podano sześć pytań następuiących: 1) Czyli Król iest w stanie wykonywania znowu obowiązków królewskich? 2) Jaki iest tegoczesny stan iego pod względem zdrowia cielesnego i umysłowego, porównany ze stanem w pierwszym tygodniu każdego ćwierćrocza, w Styczniu, Kwietniu, Lipcu i Październiku r. 1811? 3) Czyli podobieństwo do wyzdrowienia iego iest teraz większe lub mnieysze, aniżeli w czasie rapportu pod d. 5 Października? 4) Czyli są oczewiste dowody, iż ma zdolność przyimowania wrażeń zewnętrznych i że ma pamięć? 5) Czy WP. wątpicie całkiem o wyzdrowieniu Króla Imci? 6) Czyli chorobę Króla uważać należy iako obłąkanie zmysłów, czyli też iako waryacyą? — Taka była treść istotna podanych pytań. Odpowiedzi zwyczaynych lekarzów Króla i tych, którzy z przyczyny iego umysłowey choroby przywołani zostali, różniły się wprawdzie w wyrazach, wszystkie iednak na to się zgadzały: Król Jmć nie iest w stanie wykonywania obowiązków Królewskich; iego cielesne i umysłowe zdrowie nie iest gorsze, aniżeli było d. 5 Października, lecz podobieństwo do wyzdrowienia iego iest mnieysze; dowody pamięci i zdolności przyimowania wrażeń zewnętrznych są oczewiste; żadnego wprawdzie nie ma podobieństwa, że wyzdrowieie, lecz nie rozpaczaią o wyzdrowieniu iego, ponieważ choroba zbliża się bardziey do waryacyi, niż do obłąkania zmysłów. — Jeden Doktor W i l l i s odpowiedział na piąte pytanie ustnie i na pismie, iż nie ma żadney nadziei, żeby Król Jmć wyzdrowiał. Gdy członki Rady Królowey swóy rapport układały, uczyniły wzmiankę o tym wyiątku, lecz nie wymieniły osoby. Przeczytano potém lekarzom rapport, co się zawsze dziać zwykło, nim go Rada złoży Królowey Jmci. Panowie lekarze spoglądali ciekawie ieden na drugiego i starali się zgadnąć tego, który wszelkiey zrzeka się nadziei. Tymczasem został rapport, tak iak był, posłany Królowey, skoro go wszystkie członki Rady podpisały. Arcybiskup K a n t e r b u r s k i poiechał z nim natychmiast do W i n d s o r. Wkrótce potém Doktor W i l l i s oświadczył Lordowi E l l e n b o r o u g h, iż życzy sobie poprawić błąd w swoich odpowiedziach, ponieważ ón nie może powiedzieć, iż nie ma żadnéy nadziei, żeby Król wyzdrowiał. Rapport nie mógł iuż bydź odmienionym, ponieważ Arcybiskup odiechał; tym czasem Doktor W i l l i s odebrał rozkaz udania się do Lorda E l l e n b o r o u g h. Przedmiot był tak ważnym, iż żądano zwołania całey Rady. W niedzielę wieczorem o 8 godzinie zebrała się Rada u Lorda E l l e n b o r o u g h; Doktor W i l l i s był przytomnym, obowiązano go na nowo przysięgą. Tenże oświadczył potém iednomyślnie z innemi lekarzami, iż nie rozpacza całkiem o wyzdrowieniu Króla Imci; wypowiedzenie to zostało wczoray wpisane do protokołu tayney Rady.

W o ł o s z c z y z n a i M u l t a n y.

Z Bukarestu d. 4. Stycznia. — Jenerał Hrabia L a n g e r o n przybył tu wczoray z G i u r g e w o. Ponieważ ón pod Jenerałem naczelnym Hrabią K u t u z o w e m woyskiem tuteyszém dowodzi, zatém także główna iego kwatera w B u k a r e ś c i e zostanie.

O układach względem pokoiu, nic tutay nie słychać.

Tłumacz Porty B e y z a d e D i m i t r a k y M u r u s s i, wyiechał na kilka dni do pobliskiéy wioski, i bawi się tam polowaniem.

Na mieysce zmarłego nie dawno W o r n i k a M o n o t a c k y, mianowawy został Hrabia D u d e s k o Kaymakamem czyli Banem małéy Wołoszczyzny.

Dnia 10 Stycznia. — W główney kwaterze tuteyszéy panuie cichość zupełna. O układach o pokóy nic podobnoś nie usłyszymy przed przybyciem ostatniego gońca z P e t e r s b u r g a. Ten goniec, iak się zdaie, co godzina iest oczekiwany.

C z a p a n O g l u Z a d e, który stoi z iedną częścią swoich wóysk we wsi X u s d i w e d a, ma tu w tych dniach przybyć, i nieiaki czas zabawić. Jest to młody piekny meższczyzna, około 20 lat maiący, który wiele przymiotów woiennych posiada, i szczególnieysze u swego woyska ma przywiązanie, Odrzucił ón wszystkie od Rossyanów dla osoby swoiey ofiarowane wygody. Żyie i dzieli wszystkie przykrości z swoiemi żołnierzami. Nie dawno wziął u tuteyszych wexlarzów 10000 piastrów, które na dobro swego Korpusu obrócił. Wexle wydał na S a n a f ó w (Bankierów) swego oyca w K o n s t a n t y n o p o l u.

Z Jass d. 8. Stycznia. — Jenerał - Porucznik Markow przybył do tuteyszego miasta; lecz natychmiast wyiechał do Stefanistie, gdzie Dywizya iego zimowe zaięła leże. O toku układów o pokóy nic nie wiémy. Spodziewano się powszechnie, iż pokóy d. 1. b. m. ogłoszony będzie; teraz bicga ta wieść między ludźmi, iż dopiéro przed końcem miesiąca możemy bydź uradowani tą wiadomością. Równie niepewnemi są pogłoski względem warunków pokoiu. Iedni twierdzą, iż Rossya obstaie przy Serecie; drudzy, iż rzékę Prut chcę mieć za granicę; inni znowu mniemaią, iż W. Sułtan nie zezwoli na żadne odstąpienie kraiu; czas iedynie może tę zagadkę rozwiązać.

Dnia 11. Stycznia. — Wszystkich oczy są zwrócone na Kongress w Bukareście. Iednakże nie wiémy ieszcze nic pewnego o toku tamecznych układów o pokóy. — Jenerał - Porucznik Marków powrócił z Stefanistie.

Wiadomość i doniesienie o tych narzędziach rolniczych, które przy uprawie kartofli i innych roślin rzędami sianych, robotę ręczną zupełnie zastępuią, oraz wiele czasu i nakładów oszczędzaią.

Liczne zamówienia i dopytywania się, które od nieiakiego czasu względem tych narzędzi odbiéram, na których pożyteczności teraz wszędzie się poznano, skłoniły mnie do odnowienia moiego oświadczenia uczynionego miłośnikom wyższéy kultury w Galicyi, iż, ieżeli ie sobie mieć życzą, gotów iestem kazać dla nich tutay takowe zrobić i przesłać im ile możności ieszcze przed wiosną nadchodzącą, aby tylko wprzód na moie ręce gotowe pieniądze podług niżéy ustanowionéy ceny franco przysłane były.

Piérwszém narzędziem iest wyplewiacz, (extirpator), który stosownie do lekkiéy albo ciężkiéy ziemi, wielkiéy albo małey płaszczyzny uprawiać się nim maiącey, siedm, dziewięć, iedenaście, a nawet trzynaście nóg czyli lemieszów mieć może; bowiem siedmio- lub dziewięcio-lemieszowy wyplewiacz, który łatwo dwa konie ciągnąć mogą, zrobi w iednym dniu tylko przez połowę tyle, co wyplewiacz o trzynastu lemieszach, który trzy albo cztérokonnego potrzebuie zaprzęgu. Potém trzeba to zważyć, iż grunt nie powinien bydź ani kamienistéy ani bardzo tęgiéy natury; na każdym innym gruncie służy ten wyplewiacz szczególniéy:

a) Do wyplewienia chwastu i zmiękczenia ziemi na kilka calów głębokości;

b) Do uprawienia doskonałego w iednym dniu płaszczyzny cztéro - albo sześciomorgowéy, stosownie do mnieyszéy lub większéy liczby lemieszów u wyplewiacza znayduiących się; a zatém

c) Do oszczedzenia przynaymniéy iednego konia w takiém gospodarstwie, w którém pięcioro koni trzymać trzeba.

d) Gdy się ugor uprawia, albo kartofle sadzić maią, natenczas służy wyplewiacz do powtórnego i prędkiego oczyszczenia z chwastu takowego pola, na którém maią bydź siane albo sadzone rośliny; tam zaś, gdzie iuż kartofle posadzone zostały, do spulchnienia ziemi, do oczyszczenia iéy z chwastu i do przyspieszenia przez to zeyścia kartofli.

e) Na takich rolach, które po doskonałéy uprawie znowu chwastem porosły, służy do zniszczenia tegoż chwastu i do schowania siewu ięczmiennego i owsianego na dwa lub trzy cale głęboko w ziemie, ieżeli nasienie nie dawno na role rzucone zostało;

f) Na lekkich zaś polach do oszczędzenia wysuszaiacego orania na wiosnę, ieżeli rola iuż w iesieni porządnie była przewrócona i dosyć iest pulchną; przyczém nic więcéy nie potrzeba, iak tylko takową rolę na wiosnę dobrze zbronować, wyplewiaczem przeiechać, i wreście za pomocą tegoż wyplewiacza posiane nasienie ziemią zasypać. Nakoniec pokazuie się

g) to narzędzie rolnicze w całéy swoiéy skuteczności natenczas, kiedy ziemia iest za twardą dla brony zwyczaynéy. W tym przypadku kruszy ono twardą brózdę, a gdy brona bezpośrednie po niém następuie, czyni rolę pulchną i miękką, wyciąga téż z ziemi perz i inne dziczyzny.

Wyplewiacz takowy, którego pożyteczność w krótkości tylko namienioną tu została, kosztuie tu na mieyscu z 7ma lemieszami 80 ZR., z 9ma lemieszami 106 ZR. 40 kr., z 11ma lemieszami 133 ZR. 20 kr., z 13ma lemieszami 160 ZR. w W. W.

Drugiém narzędziem iest **gracownik**, który trzema nogami czyli lemieszami iest opatrzony, a gdy go między widocznemi kartofli i innych roślin rzędami ieden kón przez chłopca za uzdeczkę trzymany ciągnie, tak powodowany zostaie, iż rzędy kartofli i roślin na 20 i 24 calów od siebie odległe, przez stąpanie konia nigdy uszkodzone bydź nie mogą. Takim sposobem spulchnia się ziemia między rzędami, oczyszcza się z wszelkiego chwastu i przybliża się do roślin. Ieżeli się pług ten kilka razy tam i nazad przeprowadzi, natenczas powstaie taka kruchość i pulchność ziemi, iaka przez żadną ręczną motykę zdziałana bydź nie może. Pług ten, który w niektórych przypadkach mieysce wyplewiacza zastąpić i tak iak ten podług własności ziemi i odległości rzędów szeroko lub wązko, wysoko lub nisko urządzony bydź może, kosztuie tu na mieyscu 80 ZR. w W. W.

Trzecie narzędzie, które do piérwszego skupienia ziemi od gracownika spulchnioney około roślin służy, i tak iak ten iednym koniem ciągnione bydź może, nazywa się **konną motyką**, albo **radłem ziemniakowém**.

Ponieważ konna motyka dwoma dobrze umocowanemi deszczułkami żelaznemi iest opatrzona, używa się więc między innemi także do bróździenia zagonów i do robienia innych brózd rolnych i kosztuie 66 ZR. 40 kr. w W. W.

Czwartém narzędziem nakoniec iest **pług żelazny dwudeskowy**, który kiedy iuz kartofle kwitnąć zaczynaią, z początku iednym koniem, późniéy zaś dwoma końmi, ieden przed drugim zaprzężonemi ciągniony, do co raz wyższego okopywania używany bywa. Można także tym pługiem, zaprzągłszy do niego kilkoro koni, naygłębsze robić brózdy, a nawet rowy. Pług ten, którego deski skrzydlaste z lanego są żelaza i szeroko lub wązko urządzone bydź mogą, który prócz tego mocnym opatrzony iest lemieszem, kosztuie 133 ZR. 20 kr. w W. W. Ktoby sobie życzył mieć te narzędzia, niechay się raczy w frankowanym do mnie zgłosić liście, i pieniądze podług wyż wyrażoney ceny diliżansem, albo inną pewną przysłać okolicznością. Chociaż niżéy wyrażony iuż w r. 1808 w dziele swoiém w Krakowie wydaném, pod tytułem: **Rada dla przyiacioł rolnictwa**, starał się udzielić potrzebnych wiadomości względem stosownego zażycia przytoczonych tu narzędzi rolniczych, iednakże będzie ón gotów każdego kupuiącego na iego żądanie nauczyć ieszcze nie dobrze może znaiomego i nayłatwieyszego sposobu, którym kartofle, bób, groch i kukuruza za trzema zwyczaynemi po sobie postępuiącemi pługami w wielkiéy ilości uprawiane, potém kapusta i rzepa w rzędach znaczonych sadzone, tudzież roboty koło iednych i drugich roślin podczas rośnienia wyżéy opisanemi narzędziami doskonaléy ieszcze niż ręczną motyką odbywane bydź mogą.

W Lipniku koło Białéy dnia 20go Grudnia 1811.

Karol de Koerber.

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od dnia 3. do 5. Lutego 1812.

Dnie.	Czas postrzeżenia	Barometr.	Ciepłomierz Reaumura.	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
3	Wsch. Słońc.	28, 3, 11.	— 10, 3.	Po. W. W. słaby	iasno, rzadka mgła.
	2. po połud.	28, 3, 3.	— 2, 3.	Po. słaby	pogoda.
	10. w nocy	28, 2, 2.	— 4, 7.	Po. słaby	pogoda.
4	Wsch. Słońc.	28, 1, 2.	— 4.	Po. słaby	lekkie chmury.
	2. po połud.	28, 0, 10.	† 3.	Po. W. słaby	lekkie chmury.
	10. w nocy	28, 0, 8.	— 4, 5.	Po. W. średni	iasno.
5	Wsch. Słońc.	28, 0, 7.	— 4, 5	Po. W. W. średni	iasno, chmury.
	2. po połud.	28, 1, 4.	† 1.	Po. W. W. słaby	lekkie chmury.
	10. w nocy	28, 1, 11.	— 4, 1.	Po. W. W. słaby	iasno.